

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV SLOVENSKEJ AKADEMIE VIED

ŠPERK ZO SKLA A SAPROPELITU U KELTOV NA SLOVENSKU

Gertrúda Březinová

Publikácia vznikla v rámci

Agentúry na podporu výskumu a vývoja na základe Zmluvy č. APVV 14-0842,
č. APVV 15-0491

a Vedeckej grantovej agentúry Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu
Slovenskej republiky a Slovenskej akadémie vied č. 2/001/18

NITRA 2018

Gertrúda Březinová

ŠPERK ZO SKLA A SAPROPELITU U KELTOV NA SLOVENSKU

Nitra 2018

ARCHAEOLOGICA SLOVACA MONOGRAPHIAE
Studia, Tomus XXX

Hlavný redaktor – doc. PhDr. Matej Ruttkay, CSc.

Recenzenti – prof. Jozef Bujna, CSc., PhDr. Karol Pieta, DrSc.

Jazyková úprava – Mgr. Miriama Nemergutová

Anglický preklad – Mgr. Viera Tejbusová

Úprava ilustrácií – Peter Červeň

Počítačová sadzba – Peter Červeň

Návrh obálky – Igor Furugláš (dwarf digital)

Tlač VEDA, vydavateľstvo SAV, Dúbravská cesta 9, 845 02 Bratislava.

Rozširuje a objednávky prijíma – Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied, Akademická 2, 949 21
Nitra, tel.: +421/37/6943 209, fax.: +421/37/733 56 18, e-mail: nraukniz@savba.sk.

Za znenie, obsah publikácie a kvalitu obrazových príloh zodpovedá autor.

Titulka – Sklený kruh z Holiar.

© Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied

© Gertrúda Březinová

ISBN 978-80-8196-018-5

OBSAH

ÚVOD	7
1 HISTORICKÉ PROSTREDIE	8
2 SKLO.....	9
2.1 Charakteristika skla a sklárskej produkcie.....	9
2.2 Dejiny bádania všeobecne	10
2.3 Prehľad bádania o skle na Slovensku.....	13
2.4 Praveké – predlaténske obdobie	14
2.5 Laténske obdobie.....	17
2.5.1 Ozdoby hrdla a hrude.....	18
2.5.1.1 Náhrdelník	18
2.5.1.2 Koráliky	18
2.5.1.3 Prstencové (krúžkové) korále.....	19
2.5.2 Ozdoby končatín.....	20
2.5.2.1 Náramky, náramenice, prstene.....	20
2.5.3 Vyhodnotenie skleneného šperku z doby laténskej z územia Slovenska.....	22
2.5.3.1 Koráliky – LTA až LTD.....	22
2.5.3.2 Náramky, náramenice, prstene – LTC až LTD.....	25
2.5.4 Surovina	32
2.5.5 Sklo v regiónoch Slovenska.....	32
2.5.6 Prírodovedné analýzy	34
3 SAPROPELIT.....	35
3.1 Časové zaradenie sapropelitového šperku.....	40
3.2 Vyhodnotenie nálezov z územia Slovenska	40
3.3 Prírodovedné analýzy.....	41
4 ZÁVER.....	47
4.1 Sklo	47
4.2 Sapropelit.....	48
KATALÓG	50
Tabela 1. Súpis sklenených korálikov zo Slovenska	51
Tabela 2. Súpis sklenených kruhov zo Slovenska	55
Tabela 2. Súpis sapropelitových kruhov zo Slovenska	66
LITERATÚRA	72
PRÍLOHY	91